

מנהדרין

(פ"ג א') ד"ה זקינו דר' פרידא הוא ר' חייל בר' אבויב והכי אמרינן בחלק:

דברי רבינו נראה כחמוסים. דהא אדרבה מוכח שאינו ר' חייל. כיון שהוא מספר המעשה מקומו דר' פרידא. ואיך יאמר על עצמו זקינו דר' פרידא ואפי' אם נאמר שר' חייל לא אומר אלא מה שכתוב על גולגלתו של יהויקים. והספור מקומו דר' פרידא סתמא דגמ' קאמר לה. עדיין קשה למה לה להגמ' לחדש לו עוד שם אחר לקרותו על שם ר' פרידא. כן צטו או כן צתו. וכי לא די לו לקרותו ע"ש אבויב בלבד ר' חייל כן אבויב. וביחוד תמוה מ"ש רבינו והכי אמרינן בחלק. והא אדרבה משם מוכח צפויש שאינו ר' חייל. שהרי שם (ק"ד א') אמרינן. ונפטי מה לא מנו את יהויקים משום דר' חייל בר אבויב דאמר ר' חייל בר אבויב כתיב על גולגלתו של יהויקים זאת ועוד אהרת זקינו דר' פרידא חשכה גולגלתא זו' ואלו היה ר' חייל זקינו דר' פרידא. למה היה לו להזכיר כלל מאמר ר' חייל בר אבויב. לא היה לו אלא לומר שלא מנו את יהויקים משום מעשה דר' פרידא. וא"כ אדרבה עין צפוי נראה שר' חייל בר אבויב לא היה זקינו דר' פרידא:

ובענייתנו נראה לנו לומר. שדברי רבינו ז"ל צריכים תיקון קטן. שנשמטה היצה אחת. וכנ"ל. זקינו דר' פרידא הוא [מדברין] ר' חייל בר אבויב. כלומר שהוא הוא המספר ממעשה דזקינו דר' פרידא. ולאו סתמא דגמ' קאמר לה. וע"ז שפיר קאמר רבינו. והכי אמרינן בחלק. מדאמרינן התם משום דר' חייל. ומסיים הספור של זקינו דר' פרידא. הרי מפורש שר' חייל אינו זקינו. אלא שהוא מספר ממעשה דזקינו של ר' פרידא וכנ"ל. ודברי רבינו נכונים:

נדה

(כ"א ב') ד"ה בבישרה. דס' יהיה זבה בצורה

ע"פ

שחידש לומר מקטנותה ילדה לבגר. שכן הניח צברייתא שאין האילנות נידוניות כנערה המאורסה שמקטנותה ילדה לבגר. ולשון משמאי שבגמ'. הוא השגחתא דלישנא של המעתיקים והמדפיסים ממה שנאמר צביה ובתוצות. ושם יפה נאמר משמאי. שעל עצמו הוא אומר. אבל כאן שרצ יוסף אומר על אביו ז"ל מ ש מ ד. וכן היתה הגירסא לפני רבינו רש"י ז"ל. ונכונים דברי רבינו:

ב"מ

(מ"ט ב') **במשנה** ד"ה עד מתי מותר להחזיר מי שנחלטה והא דנקט לשון מותר להשמועין דליכא אפי' מי שפרע להחזיר המקח או שיתן לו אונאתו. והרע"ב ז"ל העתיק לשון רש"י אות בלות:

בתוס' רעק"א ז"ל כתב שם הגאון ע"ז וז"ל. לישנא דרש"י והרע"ב להחזיר המקח או שיתן לו אונאתו. אינו מובן לי. דמאי שייכות שיתן לו אונאתו לענין מי שפרע. ואם מיהן לו הברירה שיהחזיר המקח או ליתן לו אונאתו. פשיטא דליכא מי שפרע דהא אם ירצה המתאנה יכול להכריחו למאנה שהמקח יתקיים ויחזיר לו אונאתו. וכי בשביל שנתן לו הברירה יהי' מש"פ והו"ל לרש"י והרע"ב לכתוב דאם הלוקח רוצה דוקא בחזרת המקח דמותר לו בכך ואפי' מש"פ ליכא. אלא דברי הגאון. ובעניינתו נראה לנו לומר. שחזר בדברי רבינו רש"י ז"ל. שתי נקודות ההפסק. כי הם שני דבורים וכנ"ל. והא דנקט לשון מותר להשמועין דליכא אפי' מי שפרע. והוא סוף דבור. ולא בא רבינו בדבור זה רק לפרש לשון מותר לומר שמוותר להחזיר המקח ואין כאן מי שפרע. אח"כ מתחיל הדבור "להחזיר" והוא ליון בלשון המשנה. מפרש רבינו שמה שאמרה המשנה עד מתי מותר להחזיר עד כדי שיראה לחגר מזה להחזיר. היינו המקח או שיתן לו אונאתו. דלשניהם יש לו שהות עד כדי שיראה לחגר. ודברי רבינו נכונים: